

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita P. Caroli Spinolæ Societatis Iesv, Pro Christiana Religione In Iaponia Mortvi

Spinola, Fabio Ambrogio

Antverpiæ, 1630

Cap. XI. Euangelij disseminatio, eiusque in Iapone occupationes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46233)

CAPVT XI.

*Euangelij disseminatio, eiusque in Iapone
occupationes.*

ANNOS viginti in Iapone egit egregius hic Pater; è quibus senos denos, Ethnicorum Christianorumque excolendis moribus dedit; principiò quidem publicè, clanculùm deinde; quaternos verò non omnino integros, inter incommoda maxima carceris Omurani duxit. Hic compendio perstringam quàm arctissimè primorum decem annorum labores, quos Superiorum auctoritate suscepit, quod tempus, sæuissimæ cuiusdam persecutionis tempesta infecuta est, de quâ sequenti Capite differemus. Nangasacho (quò appulsus fuerat, vti suprâ dictû) breuî ad Arimense Collegiû missus est, Iaponicę discendæ causâ; in cuius se studium omni diligentia contulit anni spatio. Haud procul Collegio aberat Seminarium recens, huc Nangasacho transportatum; in quo multi adolescentes Iapones alebantur, eleëmofynis partem ex Europâ in eam rem quæsitis, partem à Ioanne Arimæ Domino liberaliter collatis. Id eò fit, vt vnâ cum litteris hauriant Christianæ pietatis scientiam: mox vbi geminis Religionis scientiarumq; disciplinis instituti sunt, maiore

deinde constantiâ atque ardore in ciuium
suorum conuersionem incumbant. Hoc fine,
non ita pridem constituta Sodalitas Virginis
Annuntiata; eiusque administrandæ provin-
cia huic D E I seruo commissa est. Qui cum
probè intelligeret, quàm è diuinæ Maiestatis
esset obsequio, adolescentiam illam ad virtu-
tem informare, quæ postea doctrinæ Euange-
licæ propagationem maximè iuuat; eo anno,
quo discendæ linguæ se dedit, simul omni est
studio adnixus, vt rationem eis traderet au-
gendæ sanctitatis. Vt verò is existeret fructus
qui sperari de Sodalitijs solet, multâ vtebatur
circumspectione; adeoque etiam adhibebat
examen in alumnis Seminarij ad Sodalium
cœtum aggregandis: eosque solos, quos fer-
uentissimos deprehendisset, eo priuilegio or-
nabat; tum autem octiduo integro eos com-
parabat sacris exercitationibus meditationi-
busque, & criminum omnium totius vitæ ex-
piatione. Non alia illi maior voluptas, quàm
à prandio & cœnâ in sacrâ spiritualium suo-
rum filiorum consortione versari; cum ijs de
rebus optimis colloqui; artem eos docere me-
ditandi res diuinas; exercere eos varijs morti-
ficationum quos vocant actibus; virtutem
denique eorum ardentibus adhortationum
facibus inflammare. Non impar susceptæ
solicitudini fuit fructus feruoris cuiusdam
info-

insoliti, Religionisq̄ue, quæ in teneris horum-
 ce alumnorum animis efflorebant. Vnusq̄ue
 (cui Sodalitij imposita fuerat præfectura)
 eam virtutum perfectionem, ductu Caroli,
 est assecutus, vt cum post semestre spatium
 vitæ fungeretur, eam sanctitatis opinionem
 reliquerit post mortem, quæ, quàm excellens
 fuerit Magistri sui institutio, facile testabatur.
 Iam quantum satis erat callebat sermonis Ia-
 ponici, cum ex Arimensi Domo, Superiorum
 voluntate missus est Ariam, locum homini-
 bus frequentem, leucæ non amplius spatium ab
 vrbe Arimensi. Sedem hîc habebat Societas,
 quæ Carolo eiusq̄ue Socio attributa est, vt
 gentem illam excolerent, in quâ octona capi-
 tum millia censebantur. Hic primus campus
 fuit, quem egregius ille Colonus sudoribus
 suis irrigauit. In quem vbi se admissum sensit,
 post tot annorum vota, ne inferior esset priscis
 illis desiderijs industria, apud se decreuit, nul-
 lum subterfugere laborem, quo vineæ illius, à
 magno sibi Patrefamilias commissæ, vigorem
 tueri augereq̄ue posset. Atque ita vt decreue-
 rat, fecit. Ordiendo igitur ab ipsorum Chri-
 stianorum cultu, omnia Pastoris officia apud
 eos explebat; Pœnitentiæ, Eucharistiæ, & cum
 necessitas incideret, Supremæ Vnctionis Sa-
 cramenta moribundis subministrando; quo-
 rum sollicitudinem in vltimis ambigui illius

exitus angustijs constantissimè subleuabat. Ingens hic fuit labor, vt magnus agrorum numerus; qui longo locorum interuallo varijs sæpè locis ad plures leucas erant adeundi. Non rarò igitur ieiunus lassusque, vno aliquo è loco reuersus, in alium auocabatur, expectantibus nimirum qui reducem opperiebantur. Ille autem, non alio cibo somnoque recreatus, atque illo quem suggerit ardens salutis alienæ studium, spiritusque feruor, promptus se conferebat, quocumque accersebatur. Numquam doctrinæ Christianæ explicationem intermittebat. Christianos ditionis suæ priuatim inuisebat, confirmabatque opportunis documentis: si quando verò concionandi esset tempus, id eâ cautione arripiendum illi erat, vt Iaponij Imperatoris iram (quem constabat Sacris nostris infensum) propagandâ ardentius fide, non nimiùm ad impediendam fidei disseminationem irritaret, etiam si nulla ijs locis persecutio erupisset. Neque solum spiritualibus animorum ægritudinibus medebatur, sed corporum quoque egestati, pro facultate suâ, prouidebat. Erant quippe inter eos Nobilitate conspicui, qui olim, dum florente utebantur fortunâ, Ecclesiam suis opibus fulserant; nunc verò bonis omnibus dignitatibusque ob Religionem exuti, nullo nitebantur præsidio, nisi vnius fiducia in DEVM,

DEVM, charitatifque Christianæ. His omnibus Carolus (quâ erat animi teneritudine ac miseratione) subuenire studebat, non solum exiguo illo paupertinoque peculio suo, sed collecto etiam à Lusitanis Iaponibusque Christianis subsidio. Christianorum procurationi, studiû addebat conuertendi Barbaros. Quod vt obtineret, ad eorum se consuetudinem, quantum poterat, fingebat, etiam si moribus Europæis longissimè dissidentem. Atque vt natura contrarijs rebus assuefacta, initio subinde abhorreret; dulcia tamen è fastidiosis ei redegit omnia, accensum illud pro Christo tolerandæ mortis, procurandæque salutis alienæ desiderium. Eas ob res, certè videtur diuinitus ornatus singulari quadam gratiâ fuisse, adducendi plerosque ad Christianam fidem: suis quippe manibus ad quinque hominum millia Baptismo tinxit (vt certissimis ad probandam sanctitatem eius tabulis testatum est) qui numerus sanè exiguus videri non debet, expendentibus multitudinem strenuissimarum operarum, temporumque iniquitatem, ac cautelam, quâ prouidendum erat, ne vnus audaciæ periclitatione, summæ rei alea iaceretur. E baptizatis adulti, vt iam abluti erant, è viuis in cælum abibant magnâ Caroli voluptate. Quò lubet sequentis quoque rei euentum referre. Fortè amplâ in planitie

obambulabat, cūm eminus turbam hominum, vnum ad locum concurrentium, animaduertit; qui, quantum è longinquo notari poterat, rem aliquam in circulo circumstantium positam attentè intuebantur. Vt ergo in animarum piscatum semper illi expeditus pendebat hamus, obuium quempiam interrogat, ecquid in illo hominum se prementium cœtu nouæ rei gereretur? Intellecto, infantulum esse alicuius Barbari, quem agentem animam plebs admirabunda circumstaret; ille, strophio quàm celerrimè vicinis aquis madefacto, accurrit, dimouetque turbam, & perinde atque si medicinam aliquam moribundo facere tentasset, expressam capiti iacentis aquam asperit, pronuntiatâ sacerorum verborum formulâ. Pauca post horas lustratus Baptismo infans, animam exhalauit. Tantum gaudiorum attulit Patri, lucrum illud animæ alioqui fortè perituræ; ut litteris ad Socios Lusitanos scriptis disertè affirmarit, etiamsi DEVS non aliud illi reddidisset laborum præmium, quos vel in illum vsque diem exhauferat, vel deinceps toleraturus erat, existimaturum tamen se, plus satis recepisse mercedis, vel vnicâ illius animæ salute, abs se, tamquam instrumento, procuratâ. Dum his proximi adiuuandi curis distinetur, sui perfectionisve suæ nequaquam est obli-

oblitus. Consueuerat quippe bimestri quolibet in Collegium redire, vbi spiritualium consultationum tractationibus, quæ super proprio cuiusque progressu, super ratione gentis illius curandæ, inflammandæque ad Religionem, super Christianorum optimâ institutione habebatur, lassitudinem animi recreabat, respirabatque tantillum; atque instar prouidæ nutricis meliorem se cibo instaurabat, vt mox redux ad suos, concepti ardoris quasi lacte, populum illum adhuc tenellum, & rudem Fidei, facilius præstantiusque educaret. Exactis, ferè biennio, id genus occupationibus, Meacum, Iaponiæ metropolim, idemque Idolatriæ quasi quoddam Pantheon, missus est. Hic Societas Collegium habet, conuiuente ferenteque Cubo (quo nomine Iaponiæ totius Imperatorem appellant.) Annos septem in hac Domo Ministri munus egit, tantâ in omnes charitate, vt nullo vnquam mutati vultus indicio, per quamcumque occasionem, vllum omnino acciperet, audiret, solareturque. Et mutuam illi amorem inuicem conciliavit affabilitas illa comitasque morum, planè vt exemplo proponi omnibus soleret ad imitandum. Quas ob res P. Franciscus Pacecus, insignis illius vineæ cultor, subinde cum Socijs colloquens, suadere eis consueuerat, vt cum P. Carolo frequenter tractarent, quòd

E s eius

eius nimirum necessitudine, hominis (vt aiebat) charitate flagrantis, facillimè condiscerent legem absolutissimæ cuiusdam charitatis. Sed quò ille erat in omnes blandior, eò aduersus se ipsum existebat seuerior atque asperior; non contentus verbis commendasse pœnitentiam, nisi factis viam ipse præmonstrasset. Quando bonâ utebatur valetudine, plerumque noctibus singulis tergum suum flagris accipiebat; per Inediæ verò sacræ tempus, sanguinem etiam verberibus eliciebat. Cibi potionisque adedò erat modicus, vt quotidianus eius victus, præter stata ieiunia (quæ peruigilijs omnibus solemniorum Fæstorum adhibebat) perpetua quædam abstinentia vocari non iniuriâ posset. Adhęc cilicio frequenter se inuoluebat. Et quoniam Europæi, ob tantam cæli terræq; diuersitatem, nihil æquè in Iaponiâ appetere solent, ac regionis illius fructus; ille, sui vincendi studio, multis annis ne gustatu quidem delibauit; tenuissetque id propositum constantissimè, nisi Moderatores in posterum iussissent aliquantulum sibi temperare, rigorem tantum remittendo. Par huic secum pugnandi ardori erat egregia illius animæ cum DEO coniunctio. Solitus erat quotannis, per mensis spatium, recipere se ex strepitu cuiuscumque externæ rei, aut humanæ familiaritatis. Ac tum quasi receptui cecidisset,

nisset, intra se collectus, felicissimos illos dies cum DEO, per exercitia spiritualia, ardentissimi que amoris affectus, consumebat: simul nimirum diuinæ Maiestati, animarum illarum salutem commendabat, illosque induebat spiritus, quibus deinde inflammatus, ad intermissas redibat curas. Inter orandum quotidie (vt tabulis ad testandam eius sanctitatem est probatum) tantâ cælestium voluptatum dulcedine perfundebatur, quantam dissimulare oculis non valebat. Fluebant ergo lacrymæ, maximè dum Sacris operabatur, quas, præsentis DEI suauitate captus, largissimâ copiâ profundebat. Ab hac intimâ cum DEO necessitudine, manabat scilicet cælestis illa animi fortitudo, quâ generosissimè mortalem hanc vitam aspernabatur; nec non promptitudo illa tam constans, quâ nullam non patiendi occasionem amplectebatur. Dum Meaci degeret, Iapones aliquot Macao reuersi (quòd in eâ vrbe indignè se à Lusitanis habitos in exortæ cuiusdam controuersie tractatione quererentur) apud Xongum Regem suum iniuriarum agebant. Rex, ratus non esse id iræ prodendæ tempus, conceptum in Lusitanos odium textit, ultione dilatâ; dum nauis, quæ Macao quotannis in Iaponiam soluit, esset appulsa. Tum igitur inopinatò nauim per vim rapi inuadique iubet; adhæc

Præ-

Præfectum ipsum, ceterosque ministros captos, sibi in palatio sisti, ut pro arbitrio exigeret poenas. Quæ molitio, si feliciter non euenisset, iactabatur, ab eodem Rege fuisse decretum, ut Religiosi, Lusitani que, quotquot ijs insulis essent, necarentur. Tam sæuo certoque impendentis exitij rumore perculsi multi, non leuiter capiti suo metuebant; sed inuictus imperterritusque ille Caroli animus, titubantem eorum constantiam erexit, accenditque, ut vitam prompti obijcerent, neque illius iniurias reformidarent, qui postquam corpora trucidasset, non haberet amplius quid facere. Per id tempus cura ei quoque data erat Sodalitij Catechistarum dirigendi, ut quondam Arimæ congregationem administraret, cui à Misericordiâ fecere nomen; cuius institutum est, eleemosynarum largitate, egentium inopiam subleuare, agrorum valetudini subuenire, discrimina infantibus auertere (qui à Barbaris, per insignem immanitatem, propter fluminis ripam, ut mergantur, exponuntur) seruatique Baptismi aquam infundere. Hisce in operibus exercendis princeps ipse erat. Lubenter adeo cum infimæ sortis hominibus versabatur: exiguumque ducebat, solandis pauperibus stipem corrogasse, nisi suis ipse humeris cibum etiam supportasset, quæ omnia (ut solet) honori uenera-

nera-

nerationique illi vertebant, cum per ipsum sui contemptum euaderet clarior; cuius studio numquam aut de rebus suis, aut de gentis suæ splendore loquebatur. Neque hic eius ardor angustis vrbis, cetera frequentissima, moribus includebatur; extraxit industriam hominis in vicina loca, quæ idem talem, Euangelicæ sementis iaciendæ gratiâ, peruagabatur. Ac semel inter has excursions ereptus est diuinitus præsentissimæ mortis periculo, cum in fluuij traiectu inuersa fuit scapha. Sed non decebat scilicet aquis illum suffocari, qui ignibus diuinâ destinatione seruabatur, ut incendio Religionem sanciret. Etiam si verò periculo tam aperto sit defunctus, non tamen omnis subtracta est tolerandi materia: nam grauem contraxit ex lapsu inualetudinem; seu, quod diutius sub aquis mansisset submersus; seu, quod iam emersus, omisâ humoris detersione, non statim per siccitatem facta esset medicina. In Collegio cum degebat, accipiendis confessionibus erat indefessus: ut non immeritò admirati sint, qui (post tot annorum spatium quo cum eo Meaci vixerant) notarunt eum numquam molestiam præsentulisse, aut excusationis speciem prætexuisse, aut in aliud tempus protulisse, quoties in exedram ad audienda pœnitentium peccata vocaretur. Exemplo relicto, quàm deceat mercato-

cato-

catores animarum, non esse segriores in faciendo salutari lucro, quam mundanos illos, quorum haud facile constantia fatigatur, ubi lucri sese monstrat spes. Post annos septem Meaci exactos, Praesidium auctoritate munus ei procurandae Prouinciae impositum est: quod ut maximi in Iaponia est momenti, sic magnam illius, qui id gerit, decet esse charitatem. Cum namque Societatis in ijs insulis Domus aut sedes, nullo fulciantur certorum vectigalium redditu, Procuratoris illius cautio est, subministrare vniuersis (qui late Iaponia tota sparsi sunt) quaecumque ad victum, vestitum, templa, viatica, similesque res necessariae sunt. Munus haud dubie, quanto molestia sua asperius, tanto diuinis obsequijs conuenientius, ut reliqui nempe ea cura expediti, illuc se promptius conferant, ubi mellis vberioris sese spes ostentat. Cum igitur per eam occasionem Nangafachum contendere deberet, urbem commoditate portus, nauigiisque Meacensibus opportuniorem, incredibile dictu, quam graues acciderint discessus eius nuntij, non Catechistis modo, sed Christianis vniuersis, qui Patris instar eum & amabant, & venerabantur. Ipsi quoque pectus teneritudinis cuiusdam contactu inflexum est, cum a bono illo populo se auelli sensisset, quem tanto cum sudore excoluerat. Hos igitur

tur blandissimo alloquio solatus, hortatusque ut in acceptâ Religione constarent, non sine sensus tenerrimi lacrymis ciuitate excessit: neque impetrare potuit, quin multi Christianorum (cupientium, quàm diutissime poterant, Pastoris sui consuetudine frui) ad leucas aliquot abeuntem comitarentur. Nangasachum ut venit, munus suum aggressus est, idemque annis septem administravit, donec in custodiam, Christi gratiâ, est abductus. Immensum, quàm se viri charitas per huius occasionem Prouinciæ publicarit. Nam ut res sit longè difficillima, simul quod ex usu est facere, simul omnium seruire sententijs; ad eò tamen ei feliciter ea administratio successit, ut nihil non in tempore prouideret, nullius non præuenteret necessitati; id quod amori, ubi semel animum occupauit, promptum est atque expeditum. Tanto uerò plus admirabilitatis hæc res apud omnes habuit, quantò grauior iam inde à susceptæ Prouinciæ exordio tyrannidis procella extitit (de quâ sequenti Capite scribetur) quæ & conatibus eius obstitit, & difficilem reddidit necessariorum rerum procurationem, nec nisi agrè desiderijs omnium satisfacere permisit.

CAPVT